

POLSKIE TOWARZYSTWO BIOFIZYCZNE

Polish Biophysical Society

Rok zał.: 1971. Obecna siedziba: 02-776 Warszawa, ul. Nowoursynowska 159, pok. 74 (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Biologii, Katedra Fizyki i Biofizyki) (poprz.: 1971-74, 1995-98, 2011 – 2013 Lublin, 1974-77, 1992-95 Łódź, 1977-80 Sosnowiec, 1980-86 Wrocław, 1986-89 Poznań, 1989-92 Kraków. 1998-2001 Katowice, 2014-2019 Olsztyn, 2020- Warszawa). Oddziały: Białystok, Gdańsk, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Warszawa, Wrocław, Zabrze. Struktura organizacyjna: Walne Zgromadzenie, Zarząd Główny; komisje. Liczba członków: 265 (1976), 257 (2003), 221 (2024). Prezesi: Adam Paszewski (1971-74), Wanda Leyko (1974-77), Tadeusz Wilczok (1977-80), Bogusława Trzebiatowska (1980-83), Stanisław Przystański (1983-86), Danuta Frąckowiak (1986-89), Stanisław Łukiewicz (1989-92), Maria Bryszewska (1992-95), Tadeusz Zawadzki (1995-98), Waldemar Karcz (1998-2001), Krystyna Michalak (2001-2004), Maria Koter-Michalak (2005-2010), Wiesław Gruszecki (2011-2013), Zbigniew Wieczorek (2014-2019), Piotr Bednarczyk (2020-).

Sekretarze: Jadwiga Skierczyńska (1971-74), Roman Gondko (1974-77), Władysław Wardas (1977-80), Waclaw Hendrich (1980-83). Bożenna Różycka-Roszak (1983-86), Henryk Manikowski (1986-89), Andrzej Szlachcic (1989-92), Zofia Szweda-Lewandowska (1992-96), Jan Siewewiesiuk (1995-98), Barbara Biblińska (1998-2001), Andrzej Hendrich (2001-2004), Aneta Kocewa (2005-2010), Wojciech Grudziński (2011-2013), Monika Pietrzak (2014-2019), Magdalena Stobiecka (2020-).

Charakterystyka działalności

Z inicjatywą utworzenia Polskiego Towarzystwa Biofizycznego wystąpili uczestnicy II ogólnopolskiego sympozjum biofizycznego, które odbyło się w Kazimierzu nad Wisłą w 1970 r. Członkami założycielami Towarzystwa byli: prof. Bogdan Adamczyk, prof. Jan Dobrowolski, prof. Danuta Frąckowiak, doc. Józef S. Kwiatkowski, prof. Wanda Leyko, doc. Stanisław Łukiewicz, prof. Andrzej Morawiecki, prof. Adam Paszewski, prof. Stanisław Przystański, doc. Jadwiga Skierczyńska, prof. Mieczysław Subotowicz, prof. Piotr Strebeyko, doc. Emanuel Trembaczowski, prof. Kazimierz L. Wierzchowski, prof. Tadeusz Wilczok. Statut Towarzystwa został zarejestrowany 31 grudnia 1971 r. Do zadań PTBF należy wspieranie rozwoju biofizyki i popularyzacja wyników prac w tej dziedzinie poprzez: organizowanie zjazdów, konferencji, seminariów i odczytów; urządzenie posiedzeń naukowych i dyskusyjnych, wykładów, wystaw, konkursów i ankiet; prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej z dziedziny biofizyki i jej zastosowań; popieranie badań naukowych i przyznawanie stypendiów; utrzymywanie łączności z pokrewnymi stowarzyszeniami oraz organizowanie wymiany wydawnictw naukowych, członkostwo w innych pokrewnych międzynarodowych organizacjach; organizowanie wymiany naukowej z zagranicą przez zapraszanie uczonych zagranicznych do Polski i delegowanie za granicę przedstawicieli Towarzystwa: tworzenie spośród swych członków sekcji i komisji do wykonywania poszczególnych zadań. Obecnie coraz większą wagę przywiązuje się do zastosowania metod biofizycznych w innych dziedzinach wiedzy m.in.: w naukach biomedycznych, jak np.: w badaniach nad diagnostyką i leczeniem nowotworów, modulacją farmakologiczną sygnałów elektrycznych w neuronach, rolą wolnych rodników w różnych patologiach.

Towarzystwo organizuje zjazdy, konferencje, posiedzenia naukowe, seminaria i wykłady gości krajowych i zagranicznych. Co trzy lata organizowany jest ogólnopolski zjazd PTBF; dotychczas odbyły się w: Uniejowie (1973, 1976), Kozubniku (1979), Ksiąciu (1983), Szczecinie (1986), Łodzi (1989), Krakowie (1992), Łodzi (1996), Lublinie (1998), Cieszynie (2001), Wrocław (2004), Łódź (2007), Łódź (2010), Nałęczów (2013), Ryn (2016), Olsztyn (2019), Warszawie (2022). Na zjazdach PTBF przyznawane były nagrody im. Wandy Leyko za wybitne osiągnięcia w badaniach w dziedzinie biofizyki wykonanych w Polsce. Zgodnie ze statutem, PTBF może przyznawać osobom fizycznym, osobom prawnym, organizacjom i instytucjom zasłużonym dla Towarzystwa medal im. Davida Shugara. Do roku 2024, medal im. Davida Shugara otrzymali prof. dr hab. Andrzej Dobek (Ryn, 2016), prof. Zygmunt, Karol Gryczyński (Ryn, 2016), prof. dr hab. Grzegorz Bartosz (Olsztyn, 2019), prof. dr hab. Krystyna Michalak (Warszawa, 2022), prof. dr hab. Maria Bryszewska (Warszawa, 2022).

Ponadto PTBF brało aktywny udział w zorganizowaniu imprez o zasięgu międzynarodowym i krajowym, m.in.: International Course in Neuroscience IBRO (2002, Wrocław) - kurs współorganizowany przez International Brain Research Organization. W ramach kursu, w którym udział wzięło ok. 65 słuchaczy z Polski, Ukrainy, Słowenii i Czech, odbyły się też seminaria z udziałem krajowych prelegentów oraz prezentacje słuchaczy. W 2002 r. odbyła się w Warszawie konferencja 5th Management Committee and Working Group Meeting COST ACTION B16 nt., Reversal of antibiotic resistance (by inhibition of trans-membrane transport), z udziałem ok. 50 uczestników. Obrady grup roboczych odbywały się w 4 sekcjach: chemicznej, bakteriologicznej, nowotworowej i parazytologicznej, wygłoszono wiele wykładów z szeroko pojętej problematyki oporności mikroorganizmów i komórek nowotworowych na chemioterapię.

PTBF współdziałało w zorganizowaniu Szkół Transportu Błonowego (Biophysics of Membrane Transport); od 1974 r. odbyło się 13 takich szkół, na których wykładowcami byli wybitni uczeni z kraju i zagranicy. Materiały Szkół zostały opublikowane w 27 tomach. W latach 70. i 80. przy współdziale PTBF zorganizowane zostały ogólnopolskie sympozja pt. Błony Biologiczne; materiały z sympozjów były publikowane. Równoległe z organizacją zjazdów, szkół międzynarodowych, konferencji krajowych i międzynarodowych oddziały PTBF regularnie zorganizowały szereg konferencji i sympozjów o charakterze lokalnym; m.in. sympozja nt.: Wolne rodniki w biologii i medycynie (Łódź), Photobiophysics in Technology and Medicine (Poznań), 1995 Workshops on applications of EPR in medicine (oddział Kraków).

Od roku 2014, PTBF uczestniczy we współorganizacji kongresów „BIO”, których głównym organizatorem jest Polskie Towarzystwo Biochemiczne.

PTBF oddział Łódź od lat wspiera organizację spotkań doktoranckich Ogólnopolską Konferencją Doktorantów Nauk o Życiu – BioOpen oraz Ogólnopolską Konferencją Biologii Molekularnej organizowaną przez studenckie koło naukowe młodych biofizyków.

Od lat PTBF oddział Lublin organizuje w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą Lubelskie Warsztaty Biofizyczne. Warsztaty te, to konferencja naukowa o wieloletniej tradycji, gdzie młodzi adepci nauki w spokojnej i serdecznej atmosferze mają możliwość zaprezentowania wyników swoich badań, otrzymania życzliwych, acz merytorycznych komentarzy od doświadczonych kolegów.

PTBF oddział Warszawa wspiera konferencje takie jak Nanobiomedica, czy Seminarium z fizyki biologicznej i bioinformatyki organizowanego przez Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN, Instytutu Fizyki PAN i Zakład Biofizyki UW. Współorganizuje regularne seminaria z Katedrą Fizyki i Biofizyki, Instytut Biologii SGGW.

Olsztyński Oddział Polskiego Towarzystwa Biofizycznego oraz Katedra Fizyki i Biofizyki UWM organizują warsztaty dla uczniów klasy podstawowych.

Codzienną formą aktywności są referaty naukowe, organizowane jako forum środowiskowej wymiany informacji naukowej oraz możliwości wysłuchania wykładów gości krajowych i zagranicznych, np. oddział Wrocław w 1997-2000 zorganizował 15 referatów. Towarzystwo wydaje półrocznik „Current Topics in Biophysics”; w l. 1976-88 czasopismo ukazywało się p.n. "Zagadnienia Biofizyki Współczesnej". Ponadto przy udziale członków PTBF wydano podręczniki: S. Przystalski: *Wstęp do biofizyki* (Warszawa 1970), *Zarys biofizyki*. Red. W. Leyko (Warszawa 1973), S. Przystalski: *Fizyka z elementami biofizyki* (Warszawa 1977, 1989), *Podstawy biofizyki*. Red. A. Pilawski (Warszawa 1985), *Wybrane zagadnienia z biofizyki*. Red. S. Mięksisz, A. Handrich (Cz. 1-2. Wrocław 1996), *Biofizyka dla biologów*. Red. M. Bryszewska, JW. Leyko (Warszawa 1997), *Wybrane zagadnienia z biofizyki*. Red. St. Mięksisz, A. Hendrich (Wrocław 1998), *Biofizyka*. Pod red. F. Jaroszyka (Warszawa 2001), S. Przystalski: *Elementy fizyki, biofizyki i agrofizyki* (Wrocław 2001).

Od 1984 r. PTBF jest członkiem European Biophysical Society Association (EBSA). Do 2003 r. przewodniczący PTBF był z urzędu członkiem Komitetu Biochemii i Biofizyki PAN, który to Komitet współpracuje z Towarzystwem.

Z okazji 50-lecia PTBF, prof. dr hab. Bogdan Lesyng przygotował kalendarium początków rozwoju biofizyki w Polsce – wersja wstępna (zespoły, konferencje, szkoły, istotniejsze wydarzenia i wydawnictwa z udziałem biofizyków w ubiegłym stuleciu) znajduje się na stronie internetowej pod adresem http://ptbf.pl/wp-content/uploads/2022/09/2022_0906-KALENDARIUM.pdf

Wydawnictwa ciągle:

Zagadnienia Biofizyki Współczesnej. Warszawa 1976 T. 1
Od 1989 T. 14 tyt.: Current Topics in Biophysics

Źródła:

Status Polskiego Towarzystwa Biofizycznego. Warszawa 2024.
R. Gondko; I Zjazd Polskiego Towarzystwa Biofizycznego. "Postępy Fizyki" 1974 z. 3 s. 297-298.

Literatura:

R. Gandko, Polskie Towarzystwo Biofizyczne. W: Słownik polskich towarzystw naukowych. T. 1. Wrocław 1978 s. 217-218.
G. Słósarek, Thirty years of Polish Biophysical Society. Current Topics in Biophysics" 2002 vol. 26 s. 193-19fi.
D. Frąckowiak: How I became a biophysicist - my way (Thirty years of Polish Biophysical

Society). Tamże s. 197-201.

T. Wilczok: My reflections (Thirty years of Polish Biophysical Society). Tamże s. 203-204.

Strona internetowa: <https://ptbf.pl>

e-mail: jerzy.mozrzyimas@umw.edu.pl, piotr_bednarczyk@sggw.edu.pl

Jerzy Mozrzyimas

Piotr Bednarczyk

Maj 2024